

Rebecca Arnold

*Người dịch: Hải Ngọc*

**FASHION**  
A Very Short Introduction

DẪN LUẬN VỀ  
**THỜI  
TRANG**

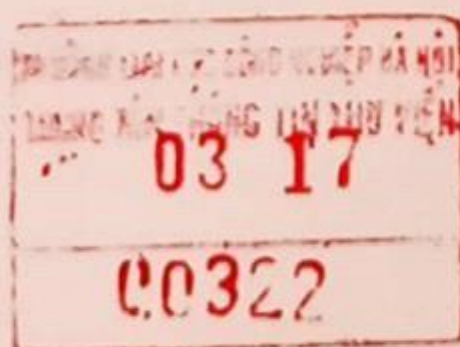


NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

Rebecca Arnold

Người dịch: Hải Ngọc

# DẪN LUẬN VỀ THỜI TRANG



FASHION

A Very Short Introduction

# Mục lục

Lời nói đầu .....	7
1 Những nhà thiết kế .....	21
2 Nghệ thuật .....	58
3 Công nghiệp .....	94
4 Mua sắm .....	130
5 Đạo đức .....	166
6 Toàn cầu hoá .....	202
Kết luận .....	239
Tư liệu tham khảo .....	248



## Lời nói đầu

*Malign Muses - Những nàng thơ hiểm độc* - là tên của triển lãm đột phá do Judith Clark làm giám tuyển, tổ chức vào năm 2005 tại Bảo tàng Thời trang ở Antwerp. Tại đây, những bộ áo váy trong lịch sử thời trang cũng như xu hướng đương đại được sắp đặt thành một chuỗi hoạt cảnh gây ấn tượng mạnh mẽ. Khung cảnh của triển lãm được thiết kế trông giống như một hội chợ ở thế kỷ XIX, với những thanh gỗ tròn được gắn với nhau một cách đơn giản gợi nhớ sân khấu của trò đu quay ngựa gỗ thời trước và những bức vẽ các kiểu thời trang trắng đen quá khổ do Ruben Toledo thiết kế - càng gợi ý về một buổi trình diễn ảo thuật kiêm quảng cáo bán hàng. Cuộc triển lãm nhấn mạnh cảm giác phấn khích, cuốn hút mà thời trang tạo ra.

Những mẫu thiết kế khó hiểu của John Galliano và Alexander McQueen đặt xen lẫn với những trang phục cao cấp thịnh hành vào khoảng thời gian giữa hai cuộc thế chiến, trong đó có "chiếc váy xương" (skeleton dress) do Elsa Schiaparelli thiết kế - một mẫu váy bó chèn màu đen với điểm nhấn là những miếng đệm được may chân theo kiểu Ý mô phỏng cấu trúc xương. Một chiếc váy lụa dạ hội xếp nếp rất bắt mắt do Christian Dior vẽ kiểu vào thập niên 1950 có phần vạt trước ngay ngắn và vạt sau tha thướt, với nơ thắt sau lưng, làm ta liên tưởng đến một kiểu váy mùa hè may bằng vải muslin của người Ấn Độ hồi cuối thế kỷ XIX, được trang trí các đường thêu truyền thống. Những tấm vải hoa óng ánh và đồ trang sức đính áo sáng loáng do nhà thiết kế người Bỉ Dries Van Noten sáng tạo cuối những năm 1990 được bày bên cạnh bộ đồ màu sắc sặc sỡ của Christian Lacroix hồi thập niên 1980. Những bộ trang phục liên kết phóng túng này được sắp đặt theo một bố cục mạch lạc nhờ những cảnh dựng được Clark trình bày rất thông minh, nhằm làm nổi bật cách sử dụng những quy chiếu lịch sử đa dạng của thời trang. Sự dàn dựng mang tính sân khấu của triển lãm làm ta liên tưởng đến những màn trình diễn mặt nạ hoá trang Commedia del Arte ở thế kỷ XVIII, đồng thời gợi ý trực tiếp xu hướng cường điệu những yếu tố sân khấu và thị





Hình 1. Một hoạt cảnh từ triển lãm *Malign Muses* tổ chức tại Bảo tàng Thời trang ở Antwerp vào năm 2005, do Judith Clark dàn dựng và giám tuyển.

giác của các nhà thiết kế đương thời trong buổi trình diễn bộ sưu tập của họ.

*Malign Muses* sau đó được dựng lại tại Bảo tàng Victoria và Albert ở London, nơi nó được đặt tên lại là *Spectres: When Fashion Turns Back* (Những bóng ma: Khi thời trang quay lại). Tên gọi mới thể hiện một trong những nghịch lý trung tâm của thời trang. Thời trang bị ám ảnh bởi cái mới, thế nhưng nó lại không ngừng quay về quá khứ. Clark đã khai thác sự đối lập để tạo ra hiệu ứng lớn, kích thích người xem suy tư về lịch sử phong phú của thời trang, cũng như gắn kết nó với những vấn đề thời sự của lĩnh



vực này. Tất cả được hiện thực hoá nhờ sự sắp đặt các loại trang phục, vải vóc ở nhiều thời kỳ bên cạnh nhau, cùng sử dụng những kỹ thuật, những motif thiết kế hay những mối quan tâm về đề tài tương tự nhau. Triển lãm cũng là kết quả của sự hợp tác chặt chẽ giữa Clark với nhà nghiên cứu lịch sử và lý thuyết gia về thời trang Caroline Evans. Đi từ những luận điểm quan trọng của Evans trong cuốn sách xuất bản năm 2003 *Fashion at the Edge: Spectacle, Modernity and Deathliness* [*Thời trang bên rìa: Diễn cảnh, tính hiện đại và sự chết người*], Clark đã phát lộ các động cơ ẩn giấu của thời trang. Evans cho thấy những ảnh hưởng từ quá khứ ám ảnh thời trang như thế nào và liên hệ với một lý tưởng được tôn sùng trước đó. Điều này thể hiện rõ ở những nếp gấp rất mỏng manh trên chiếc váy của Mme Grès được trưng bày trong triển lãm, dường như lấy cảm hứng từ thời cổ đại. Thời trang thậm chí có thể nói lên nỗi sợ hãi cái chết của chúng ta trong nỗ lực không ngừng của nó nhằm tìm kiếm sự tươi trẻ và cái mới, gợi lên qua chiếc váy dài đen tuyền mang cảm hứng gothic được hai nhà tạo mẫu người Hà Lan Viktor và Rolf thiết kế.

Khách tham quan vì thế không những có thể thấy thời trang đã khai thác lịch sử như là hình ảnh thị giác hay chất liệu như thế nào mà qua